

Boekbespreking 3

J. Koopman. *Carex Europaea. The genus Carex L. (Cyperaceae) in Europe, 1. Accepted names, hybrids, synonyms, distribution, chromosome numbers*, Margraf Publishers GmbH, Weikersheim, 2011, 726 pag., € 139,10, ISBN 978-3-8236-1612-2. — *Carex Europaea* beoogt een overzicht van alle soorten en hybriden uit het geslacht *Carex* L. (Zegge) in Europa te geven. Het werk verschijnt in twee delen: het eerste, zeer lijvige deel ligt hier voor mij en behandelt de nomenclatuur, de verspreiding en de chromosoomaantallen. Het tweede deel zal zich richten op de evolutie binnen het geslacht, op de taxonomie en de classificatie.

Wie de laatste opeenvolgende edities van de Heukels' Flora voor *Carex* met elkaar vergelijkt¹⁻³, zal het opvallen dat er een aantal soorten heen en weer veranderd zijn van naam (onder andere *C. otrubae* Podp. – *cuprina* (Sándor ex Heuff.) T.Nendtv. ex A.Kern.). Voor wie af en toe een *Carex* in andere Europese landen op naam probeert te krijgen met een lokale Flora, zal ongetwijfeld gemerkt hebben dat voor eenzelfde soort soms een andere naam gehanteerd wordt dan bij ons. Juist deze nomenclatorische instabiliteit heeft Jacob Koopman ertoe gebracht het gigantische *Carex Europaea*-project op zich te nemen. Zijn doel was om uit te zoeken wat de eerste geldig gepubliceerde naam van een taxon (soort, ondersoort, hybride) is, waar en wanneer de betreffende naam en de daaronder vallende synoniemen gepubliceerd zijn, wie de auteurs van die namen zijn, en wat de Europese verspreiding (van de Azoren tot grofweg de Oeral) van het taxon is.

Zijn onderzoek heeft geresulteerd in een zeer waardevol overzicht van geaccepteerde namen van 222 soorten en 300 hybriden⁴, met de 3818 (!) daaronder vallende synoniemen en voor hybriden tevens de oudertaxa. De auteur geeft aan waar nog problemen liggen, zoals in de groep rond *Carex muricata* L. en geeft verwijzingen naar de relevante literatuur. Per taxon geeft de auteur ook een verspreidingskaart: een land is groen gekleurd als het taxon aanwezig is, oranje als het taxon er wel is gemeld, maar niet is bevestigd door een herbariumexemplaar, rood als het taxon er uitgestorven is en blauw als het taxon er geïntroduceerd is. Daarnaast geeft hij ook informatie over wereldwijde verspreiding, het chromosoomaantal (indien bekend) en met welke andere soorten de vorming van hybriden bekend zijn. Opvallend is, dat een formeel register ontbreekt in het boek. De soorten en hybriden zijn in afzonderlijke hoofdstukken alfabetisch gerangschikt volgens de geaccepteerde naam. Daarna volgt een tabel (Index I, startend op pag. 497) waarmee alle andere, niet-geaccepteerde namen te herleiden zijn tot de geaccepteerde naam. Het is even wennen, maar het werkt wel!

Het boek heeft geen identificatiesleutel naar de taxa. Dit kan men als een gemis beschouwen. De auteur maakt dit echter ruimschoots goed in de laatste 148 pagina's. Hier heeft hij kans gezien om 508 gevalideerde foto's van 144 taxa en 7 hybriden (van 54 fotografen, inclusief de auteur zelf) bijeen te krijgen. Het is een waar genoegen om de enorme variatie in een geslacht zo mooi in beeld gebracht te zien.

Het is heel bijzonder dat de auteur in zijn vrije tijd en binnen enkele jaren een zo grondig werk heeft weten te publiceren. Zijn werk zal zonder enige twijfel vele jaren lang de standaard voor de nomenclatuur van *Carex* in Europa vormen. Ik verheug mij nu al op het tweede deel!

Leni Duistermaat

1. S.J. van Ooststroom. 1977. Flora van Nederland, ed. 19, pag. 746: *C. otrubae* Podp. Wolters-Noordhoff, Groningen.
2. R. van der Meijden. 1990. Heukels' Flora van Nederland, ed. 21, pag. 600: *C. cuprina* (Heuffel) A. Kerner. Wolters-Noordhoff, Groningen.
3. R. van der Meijden. 2005. Heukels' Flora van Nederland, ed. 23, pag. 169: *C. otrubae* Podp. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.
4. Taxa die alleen in cultuur voorkomen, worden in Appendix I genoemd.